

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

leden 2023

Advent a Vánoce ve farnosti

Při mši na druhou adventní neděli nás navštívil Mikuláš. foto: Jakub Šebek

Čas běží někdy jako splašený a ačkoli se teprve nedávno hrál zápas ministrantů s otci, nyní již nastala chvíle pro rekapitulaci adventu a Vánoc. První zcela nekovidový podzim po třech letech umožnil naprosto normální průběh posledního měsíce roku, což byla velice osvěžující změna. Advent v naší farnosti začal tradičním zpíváním těch nejmenších i trochu starších dětí, které nám již léta zpřijemňují úvod liturgického roku, a zapálením adventního věnce, v němž o. Petr následuje o. Josefa, první svíce zapálil již na raní mši svaté a nekonalo se „veřejné“ zapalování na deváté jako za o. Pavla

Půlnoční mši doprovodil chrámový sbor pod vedením P. Kyncla.

foto: Jakub Šebek

Šenkyříka. Nejviditelnější změnou tak byla výměna na pozici zpěváka žalmů, kdy se jí na adventní dobu ujal místo tradičního interpreta Káji Kallaba Vašek Lipovský a naplnil každou neděli celý kostel svým příjemným hlasem. Druhou neděli adventní nás o deváté mši svaté poctil návštěvou sv. Mikuláš ve skvělém podání Petra Záruby a přinesl moudré slovo společně se sladkou odměnou pro všechny hodné děti, jejichž velký počet je nepochybně dobrým ohodnocením i všech rodičů a jejich kvalitní výchovy. Druhá polovina adventu pak utekla jako mrknutím oka a než jsme se nadáli, byl již kostel krásně vánočně vyzdoben a nastal Štědrý den. Odpolední dětskou

Při rozsvěcení stromu v neděli 11. prosince zazpíval sbor dětí.

foto: Vít Horník

mši doprovázenou dívčím sborem Mariánky Vichrové ozvláštnil o. Martin zapojením dětí do příběhu cesty sv. Josefa a Panny Marie do Betléma, půlnoční „dospělou“ mši pak doprovodil velký chrámový sbor. Na Boží hod pak o jedenácté hudební produkci naší farnosti doplnil kompletní sbor paní Fialové. Všem sbormistrům, zpěvákům i hudebnímu doprovodu patří velký potlesk a můžeme být opravdu vděční, že naše farnost má tolik kvalitních a zapálených umělců. Velký dík patří také všem, kteří se jakkoli podíleli na přípravě kostela na Vánoce a společnými silami umožnili nám všem krásné prožití Vánočních svátků a konce roku.

Petr Zuziak

Slovo úvodem

Vážení a milí farníci,

při jednom z vánočních koncertů v našem kostele jsem byl svědkem zvláštního okamžiku: když na konci celého programu účinkující soubor jako přídavek zahrál koledu Narodil se Kristus Pán, nejen že se všichni návštěvníci koncertu přidali svým zpěvem, ale navíc v tu chvíli „jako jeden muž“ i povstali, podobně jako při zpěvu státní hymny. Bylo to naprosto spontánní a velmi působivé gesto – ale čeho?

Vzpomněl jsem si na čas totality, kdy jsem cosi velmi podobného zažil na jednom z vánočních koncertů Brněnského akademického sboru v Besedním domě. Na programu byla Rybova vánoční mše „Hej mistře“, v tom čase ještě všem posluchačům velmi vzácná, protože byla oficiální ideologií potlačovaná jako „náboženská skladba“ (což byl samozřejmě důvod, aby byl celý koncert beznadějně vyprodáný). I tenkrát coby přídavek zaznělo Narodil se Kristus Pán a i tenkrát celý sál povstal.

Ovšemže smysl onoho tehdejšího gesta byl naprosto jednoznačný. Byla to demonstrace pohrdání komunismem a ubohostí jeho snahy „odkřesťanit“ Vánoce (což Ludvík Vaculík tehdy v samizdatu trefně ironizoval: „Vánoce, milé děti, jsou takové svátky o ničem, kdy se radujeme z hromady hader a žrádla.“).

Asi teď chápete výše vyjádřený otazník: co tedy demonstrovalo ono letošní povstání? Vzdor vůči intuitivně vnímané snaze (bohužel opět ideologizované) západoevropské kultury vytěšňovat křesťanství? Či jakési chlácholivé sebe-ujistění lidí povětšinou víře vzdálených, že v nich přece jen cosi posvátného zůstalo? Nebo snad šlo o skutečný dotek radosti nad obsahem a poselstvím vánočního tajemství...?

Žádnou jistou odpověď nemám – můžete ji hledat i vy. Možná to hledání zpřítomní i něco, co si žádá pojmenovat v nás samých. Přeju vám všem pokojné vykročení do nového roku!

Váš farář Petr Vrbacký

Stalo se

V letošním adventu se děti snažily, aby se zazelenal suchý strom (Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse, výhonek vypučí z jeho kořenů: zrodí se Spasitel – Iz 11,1). Poctivě ho zalévaly kapkami vody (na nichž byly napsány úkoly), a tak se strom mohl zazelenat (děti si po splnění úkolu mohly připnout zelený lístek na strom). Za účast na rorátech děti k lístkům připojily i ptáčka.

~

V neděli 11. prosince byl slavnostně rozsvícen vánoční stromek před kostelem za doprovodu dětských sborů (pod vedením Anny Horníkové, Antonie Račanské a Marie Vichrové) a smíšeného chrámového sboru (pod vedením Pavla Kyncla). Při této příležitosti jsme si mohli zakoupit produkty z trapistického opatství v Novém Dvoře. Posléze následovalo tradiční adventní rozjímání – tentokrát s gregoriánským chorálem v podání Svatomichalské gregoriánské scholy pod vedením Josefa Gerbricha.

~

V pátek 23. 12. děti ozdobily vánoční stromky v našem kostele.

~

V úterý na svátek sv. Jana evangelisty proběhlo svěcení vína.

~

Svátek Svaté rodiny byl spojen s žehnáním manželům a obnovou manželských slibů.

Zesnuli:

15. 12. Ivo Bajer

Zaznělo v kázání

Buďme lidmi vánočními – mějme radost, kterou nám nikdo nemůže vzít
o. Martin Holík

Svým příchodem se Ježíš postavil do jedné řady s námi hříšníky. A my jeho příchod máme uvítat se srdcem otevřeným.
o. Petr Vrbický

Kdo odmítá posla, odmítá i toho, kdo jej poslal. [...] I dnes sní mnozí o Bohu bez náboženství, o víře bez církve, o církvi bez struktur, bez hierarchie. Stačí prý mít osobní vztah k Bohu bez jakýchkoliv prostředníků. Ale to je omyl. Bez hlasatelů evangelia není evangelium. Bez společenství víry není křesťanství. Ježíše můžeme najít buď v církvi, nebo jej nenajdeme vůbec.
o. Petr Vrbický

Okénko do minulosti

Farnost v době normalizace

Za působení P. Bohuslava Pavlů v letech 1974–1989 došlo ve farnosti k několika změnám. Zejména znatelným novým jevem se stala hudebně obohacená liturgie. Záliba P. B. Pavlů v hudbě vedla k **obnově chrámového sboru**, jehož repertoárem se stala mnohá díla významných hudebních skladatelů. P. B. Pavlů hudební produkci velmi podporoval, zajišťoval notový materiál, sám ve sboru někdy i zpíval. Koncem sedmdesátých let se také začala ve farnosti více projevoval **mládež**. I mladí vytvořili svůj sbor, zajížděli i do jiných farností a mimo Brno. Vznikl také **sbor dětský**. Děti zpívaly o Vánocích, s lidovými písničkami navštěvovaly domovy pro seniory. Mladí farníci se scházeli ke sledování filmů s náboženskou tematikou, někteří otevřeně vystupovali proti režimu účastí na demonstracích. Jeden z nich, člen VONSu – Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, byl po výhrůžkách a napadení přinucen emigrovat. Scházeli se na několika místech i dospělí, v bytě na nám. Míru byly pořádány **víkendové duchovní obnovy**. Někteří farníci byli po revoluci oceněni za

svou aktivní činnost pro církev a věřící. Pan Josef Adámek obdržel vyznamenání od prezidenta Václava Havla za neo-hroženou činnost při vydávání náboženské literatury v družstvu Logos, paní Věra Ševčíková se zasloužila o vytištění nového varhanního doprovodu, vyznamenání od prezidenta Václava Klause obdržel P. František Fráňa za založení a dlouholeté vedení křesťanského tábora Radost v Orlických horách. O všech třech těchto našich farních bylo více pojednáno v počátečních číslech Zpravodaje. Dalším knězem pocházejícím z farnosti se stal **Přemysl Krejčí**, tajně vysvěcený biskupem Stanislavem Krátkým.

Rok 1989. Prvního uvedení vánoční mše svaté Jakuba Jana Ryby **Hej, mistře** se věřící dočkali na začátku roku 1989 o slavnosti Matky Boží Panny Marie. Konec roku 1989 už se nesl v jiném duchu, v duchu radosti a vděčnosti za dar svobody. Děkovná bohoslužba 31. prosince byla sloužena i za prezidenta Václava Havla, „aby řídil osud našeho národa k časnému i věčnému blahu“.

(Srov. Svatý Augustin..., str. 145–150)
s. Stanislava

Augustin v trafice

Nedávno jsem míjel obyčejný stánek na levnou krásu a mou periferní pozornost mezi barevnými časopisy upoutala bílá publikace s nápisem „Svatý Augustin“. Učinil jsem pár kroků zpátky a překvapeně se přesvědčil, že za výlohou se mezi novinami a laciným čtením skutečně vyjímala publikace z edice Objevujte filozofii, která se věnovala svatému Augustinovi a měla podtitul „Učitel milosti proti zlu“. Vešel jsem do svatyňky konzumu a knížku si koupil. Jejím autorem je Eduardo Acín Dal Maschio a celá edice má zřejmě za cíl popularizovat lásku k moudrosti. To, že byl do edice zahrnut i svatý Augustin, vnímá sám autor jako problematické a věnuje tomu několik stran své předmluvy, kterou nadepsal výrokiem z Izaiáše „Nisi crederetis, non intelligetis“, neboli „Pokud neuvěříte, nebudete schopni porozumět“. V jednom odstavci píše:

Pokud trochu rozšíříme naše pole působnosti a přesuneme se z dějin filozofie do dějin myšlení, ihned zmizí veškeré výhrady, proč bychom do dějin filozofie neměli dílo svatého Augustina zařadit. Podle významného švýcarského teologa

Hanse Künga, kterého sotva můžeme podezřívat z dogmatismu, „se mezi svatým Pavlem a Martinem Lutherem nevykytla v dějinách křesťanství postava, která by měla na teologii a na církev takový vliv, jaký měl svatý Augustin“. Jak uvidíme na následujících stranách, v jeho díle nalezneme vysvětlení, která nám umožní pochopit uspořádání západního křesťanství a církve až do dnešní doby, od přijetí platonismu jakožto „oficiálního“ filozofického rámce až po pochopení milosti nebo přístupu k lidské sexualitě. A zlehčovat roli, jakou po staletí hrálo křesťanství v utváření a směřování celé filozofické a kulturní tradice Západu, bychom mohli jen stěží. Pokud tedy svatý Augustin sehrál zásadní roli v dějinách křesťanství a křesťanství je stěžejní v dějinách myšlení (ve smyslu objektivní skutečnosti, ať již si o tom myslíme cokoli), byl svatý Augustin zásadní postavou i v dějinách myšlení.

Augustin rozhodně zásadní postavou dějin filozofie i myšlení je – doufejme, že to nahlédnou i ti, kteří si do trafiky přišli koupit svůj deník Fuj! *Daniel Blažke*

Spojila nás touha po Kristu

Postní výzva Exodus90 není pro farníky novinkou. Jedná se o duchovní cvičení, jehož autoři vybízí k zvládnutí sebe sama, osvobození se od závislosti, posílení identity, prohloubení duchovního života a zlepšení fyzické kondice. V tomto roce se poprvé v naší farnosti touto cestou vydalo 22 žen. O tom, proč je výzva důležitá i pro ženy a jejich rodiny, jsme hovořili s těmi, které se této výzvy zúčastnily.

Pout' do Dolních Kounic

Jak výzva pro ženy probíhá? Má stejná pravidla jako Exodus90 pro muže?

Exodus90 pro ženy vychází ze seznamu pravidel, která jsou definovaná pro muže. Ženy mají však jiný rytmus než muži a jiné fyzické predispozice. Naše výzva byla tedy jiná v tom, že jsme si mohly vybrat, která pravidla budeme dodržovat, a k těm jsme se na začátku zavázaly. Doprovázela nás brožura od paní Evy Kamidrové ze Slovenska. Obsahuje tabulky pro zaznamenání, každodenní vyjádření vděčnosti a čtení z knihy Exodus. 90denní období jsme měly navíc rozděleno na tři části. První nesla název Moje identita, druhý měsíc jsme věnovaly modlitbám a objevování termínu Kristova nevěsta a třetí část byla nazvaná 30dní s Ježíšem. K těmto hledáním nám paní Eva vybrala texty z Evangelia, které nám v modlitbách pomáhaly.

Zvolily jste pro Exodus období adventu. Jak se zimní čas osvědčil?

Advent je doba očekávání, doba úzce spojená s Marií. Ženskost je v tomto období vyzdvížena víc než v kterémkoliv jiném období v rámci roku eucharistie. Nicméně pro dodržování pravidel je to poměrně náročné období. Konec roku je pro všechny velmi hektický, téměř všechny máme děti, které jsou na podzim často nemocné. Scházet se nám tedy dělalo poměrně velký problém. I proto jsme po celou dobu Exodu zachovaly možnost připojit se online. Do budoucna pravděpodobně budeme volit raději období před Velikonocemi.

V pravidlech Exodu je zásadní společenství. Jakou roli hrálo u vás?

Společenství, které v naší farnosti díky Exodu vzniklo, vnímáme všechny jako velký dar. Řada z nás právě z něj měla strach. Velká skupina žen budí vlastně

trochu hrůzu (smích), ale všechny jsme se při hodnocení našeho společného putování shodly, že jsme se vzájemně velmi obohatily.

Scházely jste se i mimo pravidelná setkání?

Ano, na začátku jsme si stanovily, že jednou za měsíc vykonáme společné gesto, které v nás prohloubí témata, kterých jsme se v rámci Exodu dotýkaly. První setkání bylo s abatyší Francescou Šimuniovou z opatství VENIO. Hovořila s námi o významu modlitby a o tom, jakým způsobem si na Krista najít čas v každodenním životě. Další bylo putování do Dolních Kounic, kde jsme absolvovaly prohlídku kláštera a místní synagogy. Poslední zastávkou byla návštěva otce Josefa Novotného v Olomouci, který pro nás připravil přednášku o termínu Kristova nevěsta. Každé z těchto zastavení pro nás bylo velmi obohacující a prohloubilo naše společenství.

Často se při podobných výzvách dějí až zázračné věci. Všimly jste si i v nějakých obohacení?

V podstatě na každém společném setkání zaznělo svědectví, které by se dalo označit za malý zázrak. Exodus mění životy a otevírá oči. Vybraly jsme jich několik z posledního setkání, kde jsme reflektovaly naši společnou cestu.

„Pro mě osobně bylo z celého Exodu nej důležitější navázání vztahu s Bohem jako s partnerem. Vždycky jsem Boha vnímala jako velkou autoritu, ke které se musím nějakým způsobem sehnout. Ted' poprvé vnímám Boha jako někoho, kdo mě provází, komu se mohu svěřit, pobavit se s ním. Je to úplně jiný vztah, za který jsem hodně vděčná. Je to velká změna v mém životě.“

Magda

„Co mě nejvíc překvapilo byla disciplína, protože to je něco, co v životě pořád hledám. Díky vnitřnímu řádu, který si člověk v rámci Exodu nastaví, se vše začíná dávat do pořádku. Když jde člověk včas spát, je odpočtější a příjemnější na ostatní. V textech jsme četly, že disciplína je dar. Dar, že si mohu život uspořádat. Vždycky jsem to brala tak, že je to obět'. To je pro mě velká výzva, na které bych chtěla dál pracovat.“

Kateřina

„Exodus mi dal hrozně moc milosti, jako jsou nová přátelství. Vnímám velké změny i v naší rodině. Zamilovala jsem si ranní modlitby, „ráno s Bohem“ se stalo mou vášní a největším darem. Ráda bych sdílela jednu situaci, která se v naší rodině stala. Ošklivě jsme se hádali a uprostřed hádky jsem najednou pocítila, že se musíme modlit. Řekla jsem rodině, že se jdeme modlit růženec. Takováto reakce na danou situaci bylo něco absolutně nového. Cítila jsem, že Bůh je s námi a je to dar Exodu. Chtěla bych všechny povzbudit, jestli nad Exodem přemýšlíte, jděte do toho.“

Lucy

„Před Exodem mě napadalo, že je tam spousta věcí, které jsou pro člověka dobré. Zároveň jsem byla v období velkého vyčerpání, tak jsem se bála, abych se nedorazila. Rozhodla jsem se být k sobě laskavá. Zásadní věc, která mě zasáhla, je, že mám dlouhodobý problém s nespavostí. Díky Exodu jsem začala spát. Regulérně spát celou noc. To jsem vůbec nečekala a mám z toho velkou radost.“

Hanka

„Mně dal Exodus modlitbu, která mi přinesla pokoj v duši, a to mě posunulo neuvěřitelným způsobem a toho se dá těžko vzdát. Je to jako ranní doping. Tím, že rozjímám a prosím, aby Bůh vstoupil do rodinných vztahů, se změny milimetr po milimetru dějí a já řeším problémy jinak. To je pro mě zázračná věc.“

Eva

Plánujete další výzvu na příští rok?

Rozhodně ano, dokonce skoro polovina žen se rozhodla naskočit na 90denní výzvu před Velikonocemi, která začíná už 8. 1. Pro všechny bychom to tak narychlo nestihly zorganizovat, všechny ostatní a případné nové zájemkyně se mohou tedy přidat od Popeleční středy.

Veronika Smyslová,
redakčně zkráceno

Příprava na 1. sv. přijímání

Schůzka rodičů dětí, přihlášených k přípravě na 1. sv. přijímání, se uskuteční v neděli 29. ledna po skončení deváté mše svaté v kostele. Tam bude možno odevzdat přihlášky dětí (jsou k dispozici v sakristii) a tam také rodiče obdrží základní informace o průběhu přípravy.

Setkávání mladých nad Božím slovem

V návaznosti na přání Pastorační rady naší farnosti bude od příštího pololetí probíhat na faře páteční setkávání mladých nad nedělním Božím slovem. Jde o jakési „přemostění“ mezi školním vyučováním náboženství a následným utvářením vlastního společenství s vrstevníky ve víře. Cílovou skupinou jsou dospívající děti od 7. do 9. třídy ZŠ (ale mohou přijít i starší!). Máte-li tedy doma takového mladého muže či slečnu, pro něhož by bylo vhodné pokusit se o vlastní vykročení k dospělé víře, inspirujte ho a povzbudte k účasti – ale prosím: bez násilí! Účastníky budu poprvé očekávat na faře v pátek 3. února 2023 v 16 hodin.

Petr Vrbacký

Knihovna biskupství nabízí rozsáhlý fond v angličtině

Knihovna Biskupství brněnského zařadila do svého knižního fondu další část nejnovějších anglických křesťanských knih. Jedná se tak o jedinečnou a cennou sbírku teologické literatury čítající přes devět tisíc svazků. Zájemci zde mohou nalézt přehledy a biografie svatých, rozhovory s katolickými osobnostmi, biskupy a kněžími, neopakovatelné příběhy mnoha obrácení a vnitřních konverzí. Velký soubor nového fondu představuje také katolická apologetika vhodná pro laiky i kněze. Elektronické záznamy knih jsou součástí „Souborného katalogu Národní knihovny“, a proto může aktuální anglický knižní fond Knihovny Biskupství brněnského posloužit nejen akademické obci a studentům, ale široké veřejnosti z celé České republiky.

vedoucí knihovny Mgr. Lenka Klačková,
tel.: 543 331 406
knihovna.biskupstvi.cz

Výstava Posvátné umění v nesvaté době v Muzeu moderního umění Olomouc 27. 10. 2022 – 9. 4. 2023

Výstava mapuje české sakrální umění v letech 1948–1989. Připravil ji historik umění Ivo Binder (náš bývalý farník) spolu s kolegy. Jsou tam díla moravských a českých umělců (Ludvík Koleček, Mikuláš Medek, Jan Jemelka, Otmar Oliva, Tomáš Černoušek, Jan Sokol, Miroslav Rada a další), kteří tvořili za těžkých podmínek umělecká díla pro sakrální prostory různých církví. Z umělců působících později v cizině jsou nejznámější Jan Koblasa (na výstavě jsou také svícny z jedovnického kostela) a Josef Šíma, který vytvořil vitraje pro kostel sv. Jakuba v Remeši, a na

výstavě jsou návrhy těchto vitraží. Je tam vystaveno na sto sedmdesát děl: obrazy, kresby, sochy a grafiky, ale také modely, architektonické plány, vitraje, relikviáře, svícny a textilní předměty. Mnohé věci se realizovaly a zejména návrhy kostelů zůstaly jen v plánech.

K výstavě muzeum vydalo obsáhlou doprovodnou publikaci.

Možná jste si všimli v Perspektivách v 46. čísle Katolického týdeníku, že Alena Scheinostová o této výstavě píše.

Opravdu stojí za to tuto výstavu navštívit.

Marta Laudátová

Exodus90 mužů začíná už 9. ledna

Z našich zkušeností jsou dva základy pro úspěch Exodusu90 bratrství (společenství) a žádná úleva nebo výjimka od režimu. Jeho součástí je studená sprcha, žádný alkohol, žádné sladkosti, žádné jiné jídlo mezi třemi hlavními jídly, žádné sladké nápoje, žádná televize nebo filmy (bez souhlasu společenství), pouze hudba, která pomáhá pozdvihnout duši k Bohu, žádné televizní sportovní přenosy či zpravodajství (bez souhlasu skupinky), počítač a telefon pouze pro účely práce a komunikace, pravidelné a intenzivní cvičení, Svátá hodina denně (minimálně 20 minut tiché modlitby každý den), týdenní setkání skupinky, žádné velké nákupy (bez souhlasu společenství)

a nejméně sedm hodin spánku každou noc je zásadní.

Velmi důležitou roli má společenství. Není to jednorázový úkol, ale asketický životní styl vycházející ze svátostného života Církve. Týdenní setkání skupinky, je podle účastníků nezbytné pro osobní úspěch. Ve středu a v pátek mají být více postní dny, které spočívají ve zdržení se od masa a v jednom pravidelném jídle a dvou menších. Jsou dny, kdy je možné mírně uvolnit disciplínu, např. v neděli nebo slavnostech, ale neopustit ji. Poznali jste Krista. Jásajte.

Kontakt pro zájemce: Pavel Kyncl,
mobil: 776 723 173,
e-mail: pkyncl@volny.cz

Pošli kuny do Afriky!

Zbývá Vám pár drobných kun z dovolené v Chorvatsku? Nechce se Vám s nimi do banky nebo na chorvatskou poštu je vyměnit?

Přineste je k sestřičkám do Restaurace L'Eau Vive na Petrov 2 v Brně a dejte do speciální pokladničky.

Vaše kuny pomůžou uhradit náklady sirotčince Svaté Terezy v Loumbila ve státě Burkina Faso. Pokud poskládáme dohromady 750 kun, zaplatíme tím jídlo, bydlení a školné jednomu dítěti na celý rok!

Euro bude oficiální měnou Chorvatska od 1. ledna 2023 (od 1. ledna do 13. ledna 2023 budou chorvatské podniky muset

přijímat jak euro, tak kunu). V roce 2023 v bankách a na poštách bude možné původní bankovky a mince (kuny) směnit v určitém objemu zdarma do konce roku 2023, větší převody budou zpoplatněné. Tři roky od přijetí eura budou moci lidé směnit mince (kuny) za eura v Chorvatské národní bance, pro bankovky nebyl časový limit stanoven.

Více informací:

www.leauvive.cz
orphelinat-saintetherese.org
e-mail: leauvivebrno@centrum.cz
Restaurant l'Eau Vive, Petrov 2,
tel.: +420 543 235 164, +420 737 777 374